

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3Co/3/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1416210185
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alexandra Hanusová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1416210185.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Alexandry Hanusovej a sudcov JUDr. Romana Bolebrucha a Mgr. Patricie Skotnickej v spore žalobcu: T. L., W. XX, X., proti žalovanej: Y. X. R., U. - L. U. W. U. X., Z. XX, X., zastúpenej advokátom JUDr. Ľubomírom Hnátom, Guothova 20, Bratislava, o určenie, že žalovaná porušila články 152 ods. 4, 145 ods. 4, 144 ods. 1, 48 ods. 2, 12 ods. 1 Ústavy SR, Civilný sporový poriadok a Zákon o rodine a o náhradu nemajetkovej ujmy 73 000 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 5.4.2018, č.k. 7C/129/2016-143, takto

rozhodol:

Odvolací súd prvej inštancie rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e.

Žalovanej priznáva proti žalobcovi plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia, že žalovaná porušila Ústavu Slovenskej republiky, Civilný sporový poriadok, Zákon o rodine a náhrady nemajetkovej ujmy 73 000 eur. Žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobca sa v spore domáhal, aby súd rozhodol, že žalovaná porušila čl. 152 ods. 4, čl. 145 ods. 4, čl. 144 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 12 ods. 1 Ústavy SR s cieľom znemožniť mu osobne sa brániť a vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, keď rozhodovala bez nariadenia pojednávania, pričom k tomu využila i text svojho rozsudku z 20.9.2016, v ktorom zjavne klamala porušujúc ustanovenie § 205 CSP, ba dokonca zamlčala existenciu jeho listu zo 6.4.2016, hoci bol súčasťou súdneho spisu a dokazoval, ako v skutočnosti rozvodové konanie dňa 5.4.2016 prebiehalo a tiež to, že sa na ňom uzavrela dohoda manželov podľa ustanovenia § 24 ods. 1 Zákona o rodine, keď manželka súhlasila s jeho návrhom týkajúcim sa rozvodu, aby nebol nijak finančne zaťažovaný zo strany navrhovateľky ani z minulosti, ani z prítomnosti, ani v budúcnosti, čím sa fakticky vzdala aj výživného na deti a aby mu priznal náhradu nemajetkovej ujmy 73 000 eur.

3. Žalobca odôvodnil žalobu tým, že žalovaná v konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 11CoP/341/2016 porušila svoj sľub sudcu, konala neobjektívne, neodborne a svojvoľne, svojím konaním zvýhodnila iba jednu stranu a nesprávne vyložila ustanovenie § 62 ods. 3 Zákona o rodine, čím sa stal jej rozsudok z 20.9.2016 č. k. 11CoP/341/2016 - 244 nevykonateľným. Namietal porušenie ustanovení Civilného sporového poriadku, čl. 48 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a Zákona o rodine. Uviedol, že žalovaná je verejným činiteľom (§ 128 ods. 1 Trestného zákona) a jej spôsob výkonu práv a povinností nesmie odporovať všeobecne záväznému právnemu predpisu (§ 28 ods. 1 Trestného zákona) a teda žalovaná nesmie vykonávať svoju právomoc spôsobom odporujúcim zákonu (§ 326 ods. 1 Trestného zákona), svojím konaním mu spôsobila ujmu na jeho právach, ako aj inú ujmu súvisiacu so

stresovým napätím, časovým zaťažením, s fyzickým, psychickým a duševným úsilím vynaloženým v tejto veci, ktoré je podľa názoru žalobcu v príčinnej súvislosti s trestným činom (§ 124 ods. 1 Trestného zákona) za čo požadoval náhradu nemajetkovej ujmy.

4. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že Okresný súd Bratislava IV rozhodol v právnej veci navrhovateľky H. L. proti žalovanému ako odporcovi rozsudkom z 5.4.2016 č.k. 13P/205/2015-226 tak, že manželstvo H. L. a žalovaného rozviedol, maloleté deti K. a H. zveril do osobnej starostlivosti matke a žalovaného ako otca zaviazal platiť na výživu detí na každé sumu 30% zo sumy životného minima a Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 20.9.2016 č.k. 11CoP/341/2016-244 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

5. S poukazom na ustanovenia § 1 písm. a), § 3 ods. 2 a § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“) dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná. K požadovanému určeniu, že žalovaná porušila Ústavu SR, Civilný súdny poriadok a Zákon o rodine poukázal na princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu, podľa ktorého každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie svojho základného práva (tak ako žalobca v tomto konaní), musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorý je kompetenčne predsunutý pred uplatnenie právomoci ústavného súdu. Ústavný súd Slovenskej republiky je oprávnený vysloviť názor k otázke, či bola všeobecnými súdmi prejednávaná vec (vedená Okresným súdom Bratislava IV pod sp.zn. 13P/205/2015 a pred Krajským súdom v Bratislave pod sp.zn. 11CoP/341/2016) z hľadiska zmyslu a účelu právnej úpravy, ako aj z hľadiska legislatívnej techniky (resp. tvorby práva v širšom kontexte) vyhodnotená ústavne konformne. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd mohol domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, príp. iným orgánom verejnej moci, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie. Podľa názoru súdu prvej inštancie, ak by sa žalobca žalobným návrhom domáhal vyslovenia porušenia základného práva v zmysle Ústavy SR a primeraného finančného zadostučinenia, aj v prípade, ak by podaná žaloba odôvodňovala takto uplatnený nárok žalobcu, platná právna úprava neumožňuje o tejto veci všeobecnému súdu rozhodnúť. S návrhom na vyslovenie porušenia základných práv v zmysle Ústavy SR je možné sa obrátiť na Ústavný súd SR, nakoľko všeobecný súd nemá právomoc na takéto prejednanie (§ 3 CSP). Pretože takúto žalobu nemožno postúpiť Ústavnému súdu SR ako súdu s právomocou ju prejednať, žalobu v tejto časti zamietol.

6. Vo zvyšnej časti týkajúcej sa náhrady nemajetkovej ujmy 73 000 eur súd prvej inštancie posudzoval žalobcu podľa vyššieuvedených ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z. a najprv sa zaoberal otázkou vecnej legitímácie, ktorá vyjadruje postavenie strany sporu v hmotnoprávnom vzťahu, ktoré v konečnom dôsledku vedie k úspechu alebo neúspechu v konaní. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jedna strana subjektom práva a opačná procesná strana subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom konania, sa v občianskom procesnom práve užíva pojem vecná legitímácia. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je. O nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaná), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide. Nakoľko žalobcom v žalobe zo dňa 10.11.2016 nebola žalovaná označená ako orgán oprávnený v mene štátu (Slovenskej republiky) konať, nebolo povinnosťou konajúceho všeobecného súdu žalobcu vyzvať na odstránenie vady žaloby spočívajúcej v jej nezrozumiteľnosti z dôvodu neurčitosti (viď. nález Ústavného súdu SR z 12. januára 2017 sp. zn. II. ÚS 675/2016). Z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovanej súd žalobu o zaplatenie 73 000 eur v celom rozsahu zamietol bez ohľadu na prípadné zistenie, že nositeľom pasívnej vecnej legitímácie je iný subjekt, ktorého ale žalobca za žalovanú neoznačil (viď uznesenie Najvyššieho súdu SR z 18. januára 2012 sp. zn. 6 Cdo 214/2011).

7. O náhrade trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa ustanovení § 255 ods. 1 CSP v spojení § 262 ods. 1 CSP tak, že úspešnej žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu

8. Proti rozsudku podal žalobca odvolanie z dôvodu nesprávnych skutkových zistení a nesprávneho právneho posúdenia veci a žiadal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a jeho žalobe v celom

rozsahu vyhovieť. Namietol proti právnym záverom súdu prvej inštancie, že rozhodovanie o uplatnených nárokoch je plne v kompetencii všeobecných súdov a zo strany súdu ide o vykonštruovanú manipuláciu s cieľom ochrániť kolegyňu. Súdu prvej inštancie vytkol, že nevykonal riadne dokazovanie preloženými listinami prečítaním, či oznámením ich obsahu, pretože tieto boli protistranou spochybnené, a tak v zmysle ustanovenia § 204 veta druhá CSP nepostačoval odkaz na tieto protistrane doručené listiny. K zamietnutiu žaloby v časti náhrady nemajetkovej ujmy uviedol, že sa jej domáhal z dôvodu zneužitia právomoci verejného činiteľa konaním žalovanej a preto je málo pravdepodobné, že by štát bol ochotný uhrádzať nemajetkovú ujmu za ľudí, ktorý úmyselne konajú protizákonne ako žalovaná. Z tohto dôvodu je podľa neho aplikácia zákona č. 514/2003 Z.z. len manévrom na odlákatie pozornosti od podstatného.

9. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu žiadala rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť.

10. Žalobca vo vyjadrení k vyjadreniu žalovanej zdôraznil, že žalobu podal pre rozhodnutie žalovanej, ku ktorému došlo tak, že mu nebolo umožnené sa zúčastniť pojednávania, keď senát pod vedením žalovanej určil, že sa bude rozhodovať bez nariadenia pojednávania, čím porušila ustanovenia čl. 4 ods. 2 Ústavy SR, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

11. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP) dospel k záveru, že odvolanie žalobcu dôvodné nie je. Odvolací súd rozsudok verejne vyhlásil dňa 30.4.2020 (§ 378 ods. 1 CSP v spojení s § 219 ods. 3 CSP).

12. Žalobca si žalobou uplatňoval nároky z podľa neho protiprávneho konania žalovanej, ktorá ako sudkyňa rozhodla v jeho právnej veci o rozvod manželstva rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 5.4.2016 č.k. 13P/205/2015-226. Súd prvej inštancie posudzoval zodpovednosť podľa ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z., podľa ktorého za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo nesprávnym úradným postupom zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom štát. Tejto zodpovednosti sa štát nemôže zbaviť (§ 3 ods. 1 a ods. 2 zákona). Odvolací súd sa s takýmto posúdením právneho vzťahu, z ktorého si žalobca uplatňuje nároky stotožňuje a odkazuje naň. Z rozhodujúcich skutočností opísaných žalobcom v žalobe, ktoré slúžia k vymedzeniu predmetu konania po skutkovej stránke, na základe ktorého súd posudzuje tzv. právny dôvod žaloby vyplýva, že žalovanej vytyka jednak samotné rozhodnutie o rozvode jeho manželstva a aj postup, ktorým k rozhodnutiu dospela. Za nezákonné rozhodnutie, ktorým je aj nezákonný rozsudok súdu a jeho nesprávny procesný postup, zodpovedá v zmysle ustanovení § 3 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. štát. Pasívne legitimovaným subjektom, voči ktorému je uplatňovaný nárok na náhradu škody spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci môže byť v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. len štát. Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci je totiž výsledkom výkonu súdnej moci - súdnictva, t. j. výkonu verejnej moci. Na tomto rozhodnutí sa podieľajú sudcovia ako predstavitelia súdnej moci, ktorí sú podľa § 25 ods. 1 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príslušných a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v osobitnom vzťahu k štátu.

16. Na základe uvedeného sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že žalobu bolo treba v časti náhrady nemajetkovej ujmy zamietnuť. Stotožnil sa aj s rozhodnutím o prvej časti žaloby o určenie, že žalovaná porušila Ústavu Slovenskej republiky, Civilný sporový poriadok, Zákon o rodine nie však aj s jeho odôvodnením, pretože to nezohľadnilo ustanovenia § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. (strany mali možnosť na základe výzvy podľa § 382 CSP sa vyjadriť k aplikácii tohto zákonného ustanovenia), podľa ktorého v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak. Zákon č. 514/2003 v ustanovení § 17 ods. 2 predpokladá priznanie nemajetkovej ujmy spôsobenej nesprávnym úradným postupom vo forme zadosťučinenia (morálneho, resp. morálnej satisfakcie) spočívajúceho v konštatovaní porušenia práva na správny úradný postup pred konkrétne označeným orgánom verejnej moci. Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch (peňažné zadosťučinenie, resp. peňažnú satisfakciu) sa podľa tohto ustanovenia priznáva až v prípade, keď

morálne zadosťučinenie vo forme konštatovania porušenia práva nie je dostatočné. Nárok na náhradu škody proti štátu v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. je občianskoprávnym nárokom. Prejednanie takéhoto nároku, ako aj rozhodnutie o ňom, patrí do právomoci všeobecného súdu (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 15.2.2012 sp. zn. 6Cdo 7/2012). Z tohto dôvodu záver súdu prvej inštancie, že na konštatovanie porušenia práva orgánom štátu nemá právomoc je v rozpore s uvedeným ustanovením § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. Tento nesprávny právny záver však z dôvodu nedostatku pasívnej legitímácie žalovanej vo veci, ku ktorému dospel súd prvej inštancie pri jej právnom posudzovaní nemalo na rozhodnutie v tejto časti žiaden vplyv.

17. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd dospel k záveru, že žalobca v podanom odvolaní neuviedol žiadne relevantné skutočnosti, ktorými by preukázal, že súd prvej inštancie rozhodol vo veci nesprávne. Vzhľadom na to, že odvolací súd nepovažoval ním uvádzané tvrdenia za také, ktoré boli spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozhodnutia, rozsudok súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

18. Odvolací súd rozhodol o nároku na náhradu trov odvolacieho konania podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s jeho ustanoveniami § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 tak, že úspešnej žalovanej priznal proti žalobcovi plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

19. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).